ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)
zo 14. júla 2005 *

Vo veci C-26/00,

ktorej predmetom je žaloba o neplatnosť podľa článku 230 ES, podaná 29. januára 2000,

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: M. Fierstra a J. van Bakel, splnomocnení zástupcovia,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: T. van Rijn a C. van der Hauwaert, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: holandčina.

ktorú v konaní podporuje:

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: N. Díaz Abad, splnomocnená zástupkyňa, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (spravodajca), G. Arestis a J. Klučka,

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 17. februára 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou Holandské kráľovstvo požaduje vyhlásiť nariadenie Komisie (ES) č. 2423/1999 z 15. novembra 1999, ktoré zavádza ochranné opatrenia pre cukor s kódom KN 1701 a pre zmesi cukru a kakaa s kódmi KN 1806 10 30 a 1806 10 90 pochádzajúce zo zámorských krajín a území [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 294, s. 11, ďalej len „napadnuté nariadenie") za neplatné.

Právny rámec

Spoločná organizácia trhu v odvetví cukru

2 Nariadením (ES) č. 2038/1999 z 13. septembra 1999 o spoločnej organizácii trhu s cukrom [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 252, s. 1) Rada Európskej únie pristúpila ku kodifikácii nariadenia (EHS) č. 1785/81 z 30. júna 1981 (Ú. v. ES L 177, s. 4), ktorým bola táto viackrát menená spoločná organizácia zriadená. Účelom tejto organizácie je regulovať trh Spoločenstva s cukrom s cieľom zvýšiť zamestnanosť a životnú úroveň výrobcov cukru v Spoločenstve.

3 Podpora výroby Spoločenstva vykonávaná prostredníctvom garantovaných cien sa obmedzuje na vnútroštátne výrobné kvóty (kvóty A a B) prideľované Radou za použitia nariadenia č. 2038/1999 každému členskému štátu, ktorý ich následne rozdeľuje medzi svojich výrobcov. Cukor patriaci do kvóty B (nazývaný „cukor B") podlieha v porovnaní s cukrom kvóty A (nazývaným „cukor A") platbám pri vyššej výrobe. Cukor vyrobený nad rámec kvót A a B je nazývaný ako „cukor C" a nemôže byť predávaný v rámci Európskeho spoločenstva, pokiaľ nie je zahrnutý do kvót A a B v nasledujúcej obchodnej sezóne.

4 S výnimkou cukru C vývozy cukru mimo Spoločenstva požívajú v zmysle článku 18 nariadenia č. 2038/1999 výhodu vývoznej náhrady kompenzujúcej rozdiel medzi cenou na trhu Spoločenstva a cenou na svetovom trhu.

5 Množstvo cukru, ktoré môže požívať výhodu vývoznej náhrady, a celková ročná suma náhrad sú určované dohodami Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „dohody WTO"), ktorých je Spoločenstvo účastníkom, schválenými rozhodnutím

Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 — 1994), (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80). Najneskôr od obchodnej sezóny 2000/2001 množstvo cukru vyvážaného s náhradou a celková suma náhrad mali byť obmedzené na 1 273 500 ton a 499,1 milióna eur, čo predstavuje zníženie o 20 %, respektíve o 36 %, v porovnaní s údajmi týkajúcimi sa obchodnej sezóny 1994/1995.

Režim pridruženia zámorských krajín a území ku Spoločenstvu

6 Podľa článku 3 ods. 1 písm. s) ES činnosti Spoločenstva zahŕňajú pridruženie zámorských krajín a území (ZKÚ), „na účel vzrastu obchodu a spoločnej podpory hospodárskeho a sociálneho rozvoja".

7 Holandské Antily a Aruba sú súčasťou ZKÚ.

8 Ich pridruženie k Spoločenstvu sa riadi štvrtou časťou Zmluvy ES.

9 Na základe článku 136 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 187 ES) bolo prijatých viacero rozhodnutí, medzi nimi rozhodnutie Rady 91/482/EHS z 25. júla 1991 týkajúce sa pridruženia zámorských krajín a území k Európskemu hospodárskemu spoločenstvu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 263, s. 1), ktoré je podľa svojho článku 240 ods. 1 uplatniteľné počas obdobia desiatich rokov od 1. marca 1990.

10 Rozličné ustanovenia tohto rozhodnutia boli zmenené rozhodnutím Rady 97/803/ES z 24. septembra 1997 o priebežnej revízii rozhodnutia 91/482 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 329, s. 50). Účinnosť rozhodnutia 91/482 zmeneného a doplneného rozhodnutím 97/803 (ďalej len „rozhodnutie ZKÚ"), bola predĺžená až do 28. februára 2001 rozhodnutím Rady 2000/169/ES z 25. februára 2000 (Ú. v. ES L 55, s. 67).

11 Článok 101 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ stanovuje:

„Tovary pochádzajúce zo ZKÚ môžu byť dovážané do Spoločenstva s oslobodením od dovozného cla". [*neoficiálny preklad*]

12 Článok 102 toho istého rozhodnutia stanovuje:

„Bez ohľadu na [článok] 108b, Spoločenstvo neuplatňuje na dovozy tovarov pochádzajúcich zo ZKÚ množstevné obmedzenia, ani opatrenia s rovnakým účinkom." [*neoficiálny preklad*]

13 Článok 108 ods. 1 prvá zarážka uvedeného rozhodnutia odkazuje, pre definovanie pojmu tovary pôvodu a metódy administratívnej spolupráce, ktoré sa na ne vzťahujú, na prílohu II tohto rozhodnutia. V zmysle článku 1 tejto prílohy tovar je považovaný za pochádzajúci zo ZKÚ, Spoločenstva alebo štátov Afriky, Karibiku a Tichomoria (ďalej len „štáty AKT") pokiaľ tam bol úplne získaný alebo dostatočne spracovaný.

14 Článok 3 ods. 3 predmetnej prílohy II zostavuje zoznam úprav alebo spracovateľských operácií považovaných za nedostatočné pre priznanie pôvodného charakteru tovaru pochádzajúceho najmä zo ZKÚ.

15 Článok 6 ods. 2 tejto prílohy však predsa obsahuje pravidlá označené ako „kumulácia pôvodu ES/ZKÚ a AKT/ZKÚ". Stanovuje:

„Pokiaľ sú tovary úplne získané v Spoločenstve alebo v štátoch AKT predmetom úprav alebo spracovateľských operácií v ZKÚ, sú považované za úplne získané v ZKÚ." [*neoficiálny preklad*]

16 Podľa článku 6 ods. 4 uvedenej prílohy sú pravidlá kumulácie pôvodu ES/ZKÚ a AKT/ZKÚ uplatniteľné na „každé úpravy alebo spracovateľské operácie vykonané v ZKÚ, vrátane operácií vymenovaných v článku 3 ods. 3" [*neoficiálny preklad*].

17 Rozhodnutie 97/803 menovite zaviedlo do rozhodnutia ZKÚ článok 108b, ktorého ods. 1 stanovuje, že „kumulácia pôvodu AKT/ZKÚ, uvádzaná v článku 6 prílohy II, je možná pre ročné množstvo 3 000 ton cukru" [*neoficiálny preklad*]. Rozhodnutie 97/803 však neobmedzilo uplatnenie pravidla kumulácie pôvodu ES/ZKÚ.

18 Článok 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ splnomocňuje Komisiu Európskych spoločenstiev na prijatie „potrebných ochranných opatrení" [*neoficiálny preklad*], ak „uplatnenie [tohto rozhodnutia] bude mať za následok závažné poruchy v odvetví hospodárskej činnosti Spoločenstva alebo niektorého alebo viacerých členských štátov, alebo bude ohrozovať ich vonkajšiu finančnú stabilitu, alebo [ak] sa náhle

objavia ťažkosti, z ktorých bude hroziť zhoršenie v odvetví činnosti Spoločenstva alebo niektorého z jeho regiónov..." [*neoficiálny preklad*]. Podľa článku 109 ods. 2 predmetného rozhodnutia Komisia má vybrať „opatrenia, ktoré spôsobia minimum porúch vo fungovaní pridruženia a Spoločenstva". Okrem toho „tieto opatrenia nesmú mať dosah presahujúci dosah, ktorý je nevyhnutne nutný pre nápravu ťažkostí, ktoré sa prejavili" [*neoficiálny preklad*].

Ochranné opatrenia prijaté proti dovozom cukru a zmesí cukru a kakaa požívajúcim výhodu kumulácie pôvodu ES/ZKT

19 Komisia prijala napadnuté nariadenie na základe článku 109 rozhodnutia ZKÚ.

20 Z prvých piatich odôvodnení napadnutého nariadenia vyplýva toto:

„1. Na trhu Spoločenstva s cukrom vznikli v posledných mesiacoch ťažkosti prinášajúce nebezpečenstvo značného poškodenia odvetvia cukru v Spoločenstve. Tieto ťažkosti sú spôsobené veľmi prudko stúpajúcimi dovozmi cukru v stave kumulovaného pôvodu ES/ZKÚ, ako aj zmesí cukru a kakaa... pochádzajúcich zo zámorských krajín a území od roku 1997. Tieto tovary požívajú pri dovoze do Spoločenstva výhodu oslobodenia od dovozného cla podľa článku 101 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ;

2. tieto dovozy prinášajú nebezpečenstvo značného poškodenia fungovania spoločnej organizácie trhu v odvetví cukru v Spoločenstve a veľmi nepriaznivých dôsledkov pre podnikateľov Spoločenstva v odvetví cukru;

3. hrozí, že fungovanie organizácie trhu bude značne destabilizované, spotreba cukru na trhu Spoločenstva je nemenná, takže každý dovoz cukru do Spoločenstva za cenu nižšiu ako intervenčnú cenu, presúva na vývoz zodpovedajúce množstvo cukru Spoločenstva, ktorý nemôže byť odpredaný na tomto trhu; náhrady za tento cukor sú platené na náklady rozpočtu Spoločenstva (k dnešnému dňu približne 520 eur za tonu). Tieto vývozy sú obmedzené v ich objeme dohodami GATT: tieto dovozy tiež redukujú možnosť exportovať cukor v rámci kvóty; pre reagovanie na toto bude musieť byť zamýšľaná redukcia výrobných kvót Spoločenstva;

4. podnikateľom Spoločenstva v odvetví cukru hrozí z týchto zvýšených dovozov ujma. V skutočnosti SOT s cukrom je na jednej strane charakteristická zásadou samofinancovania na náklady výrobcov cukru Spoločenstva, odbytom prebytkov cukru vyrobeného v Spoločenstve — najmä prostredníctvom vývozných náhrad — a na druhej strane minimálnou cenou, ktorú európski výrobcovia cukru musia platiť za cukrovú repu, ktorá pre nich predstavuje surovinu. Ak existujú tieto zvýšené dovozy cukru v pôvodnom stave alebo vo forme tovarov s vysokou koncentráciou cukru pri nižších cenách, než ceny, za ktoré môžu výrobcovia Spoločenstva predávať porovnateľné tovary, hlboko destabilizujú činnosť podnikov Spoločenstva, tak že tieto, v zmysle obmedzení zavedených v prospech poľnohospodárov spoločnou poľnohospodárskou politikou, nemôžu konkurovať dovážaným tovarom;

5. zvýšenie objemu vývozov s náhradami môže prinášať okrem iného nebezpečenstvo zvýšenia jednotkových nákladov znášaných pri vývoze cukru v rámci kvóty a následne sumy kvótovania výroby na náklady výrobcov cukru Spoločenstva". [*neoficiálny preklad*]

21 Ôsme a deviate odôvodnenia napadnutého nariadenia upresňujú toto:

„8. na tento účel, čo sa týka cukru..., sa zdá primeraným podriadiť uvedenie do voľného obehu v Spoločenstve, pri oslobodení od dovozného cla, podmienke, že dokumentovaná dovozná cena za doložky C.I.F. netto tovar európske prístavy Spoločenstva, pre cukor kvality definovanej úpravou Spoločenstva, nebola nižšia než intervenčná cena uplatniteľná na predmetné tovary; toto opatrenie by malo zabezpečiť, aby dovezený cukor nebol predávaný za ceny nižšie, ako sú ceny na trhu Spoločenstva, a umožniť dosiahnuť cieľ vyhnúť sa destabilizačným účinkom týchto dovozov, zabezpečiac na jednej strane podnikateľom ZKÚ dostatočný jednotkový zisk a na druhej strane rešpektovanie poradia priorít zavedeného v prospech tovarov Spoločenstva a v prospech tovarov pochádzajúcich zo ZKÚ Zmluvou ES;

9. čo sa týka zmesí cukru a kakaa... v tomto štádiu sa javí primerané podriadiť ich dovoz procedúre dohľadu Spoločenstva; toto opatrenie umožní Komisii sledovať vhodnou metódou vývoj týchto dovozov, na úrovni ich množstiev a cien, bez vytvárania akéhokoľvek dodatočného administratívneho bremena na strane podnikateľov". [*neoficiálny preklad*]

22 Pre cukor požívajúci výhodu kumulácie pôvodu ES/ZKÚ nadobúda prijaté ochranné opatrenie formu cenového minima. Takže článok 1 ods. 1 napadnutého nariadenia stanovuje:

„Uvádzanie do voľného obehu v Spoločenstve, pri oslobodení od dovozného cla, tovarov patriacich pod kód KN 1701, kumulujúcich pôvod ES/ZKÚ, je podriadené

podmienke, že dovozná cena za netto tovar, dokumentovaná na preukázanie, za doložky C.I.F., pre takú kvalitu tovaru, akú definuje nariadenie Rady (EHS) č. 793/72 [zo 17. apríla 1972] určujúce kvalitu bieleho cukru [Ú. v. ES L 94, s. 1] nebude nižšia ako intervenčná cena uplatniteľná na predmetné tovary". [*neoficiálny preklad*]

23 Čo sa týka zmesí cukru a kakaa (tovary patriace pod kódy KN 1806 10 30 a 1806 10 90) pochádzajúce zo ZKÚ, článok 2 napadnutého nariadenia ustanovuje, že ich uvedenie do voľného obehu v Spoločenstve je „podriadené konaniu o dohľade Spoločenstva podľa podmienok uvedených článkom 308d nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93" z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3).

24 Predmetný článok 308d ods. 1 stanovuje:

„Ak sa má vykonávať colný dohľad Spoločenstva nad zvýhodnenými dovozmi, oznamujú členské štáty Komisii raz mesačne, alebo... častejšie, údaje o množstvách tovaru využívajúceho výhody zvýhodneného sadzobného zaobchádzania, ktorý bol prepustený do colného režimu voľný obeh počas predchádzajúcich mesiacov."

25 V súlade s jeho článkom 3 bolo napadnuté nariadenie uplatniteľné až do 29. februára 2000.

Skutkový stav

26 Na konci júna 1999 Komisia začala konanie upravené článkom 109 rozhodnutia ZKÚ, čo sa týka dovozov cukru a zmesí kakaa a cukru pôvodom z Aruby.

V oznámení z 23. júna 1999 adresovanom členským štátom poukázala na prudký nárast dovozov cukru a zmesí cukru a kakaa do Spoločenstva v priebehu predchádzajúcich mesiacov a uvádzala, že toto zvýšenie spôsobené skutočnosťou, že tieto tovary boli ponúkané na trhu Spoločenstva za ceny nižšie, ako boli ceny účtované výrobcami cukru v Spoločenstve, destabilizuje „hlboko činnosť podnikov Spoločenstva, ktoré z dôvodu obmedzení zavedených spoločnou poľnohospodárskou politikou v prospech poľnohospodárov [by nemohli] konkurovať dovezeným tovarom".

27 Podľa Komisie výrobcovia zo ZKÚ kupovali svoj cukor v Spoločenstve za cenu obvyklú na svetovom trhu, ktorá je o viac ako 500 eur za tonu nižšia ako cena na trhu Spoločenstva. Tento tovar po nenáročnom spracovaní bol znovu dovážaný do Spoločenstva pri oslobodení od cla.

28 Poradný výbor uvedený v článku 1 ods. 2 prílohy IV rozhodnutia ZKÚ sa zišiel 30. júna 1999. Väčšina členských štátov sa vyslovila v prospech návrhu, podaného Komisiou, prijať ochranné opatrenia. Holandské kráľovstvo namietalo voči tomuto návrhu, uplatňujúc najmä to, že nebol predložený dôkaz o tom, že predmetný cukor bol predávaný za cenu nižšiu než cenu obvyklú v Spoločenstve a že neboli splnené podmienky uvádzané pre prijatie ochranných opatrení.

29 Komisia napriek tomu nevykonala predmetný návrh okamžite, ale v auguste 1999 začala nové konanie zahŕňajúce pri tejto príležitosti dovozy cukru a zmesí cukru a kakaa pôvodom zo všetkých ZKÚ. Podľa Komisie tendencia nárastu dovozov za ceny nižšie než intervenčné ceny, konštatovaná v júni, čo sa týka Aruby, bola potvrdená s ohľadom na všetky ZKÚ.

30 Poradný výbor sa nanovo zišiel 8. septembra a väčšina členských štátov (Holandské kráľovstvo zopakovalo svoju námietku voči návrhu Komisie) sa vyslovila v prospech prijatia ochranných opatrení, ktoré boli nakoniec prijaté 15. novembra 1999, po konštatovaní prudkého nárastu dovozov v priebehu mesiacov september a október rovnakého roka.

31 V súlade s článkom 1 ods. 5 prílohy IV rozhodnutia ZKÚ Holandské kráľovstvo predložilo napadnuté nariadenie Rade, ktorá nevyužila možnosť ponúkanú jej v odseku 7 predmetného článku prijať odlišné rozhodnutie.

Návrhy účastníkov konania

32 Holandská vláda navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnuté nariadenie,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

33 Komisia navrhuje:

— zamietnuť žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazať Holandské kráľovstvo na náhradu trov konania.

34 Uznesením z 11. marca 2000 predseda Súdneho dvora pripustil Španielske kráľovstvo do konania ako vedľajšieho účastníka podporujúceho návrhy Komisie.

35 Listom doručeným do kancelárie Súdneho dvora 12. júla 2000 Holandské kráľovstvo navrhlo prerušiť konanie pred Súdnym dvorom až do vyhlásenia rozhodnutia Súdu prvého stupňa, ktorým bude ukončené prvostupňové konanie vo veci T-47/00, Rica Foods/Komisia, ktorej predmetom je rovnako zrušenie napadnutého nariadenia.

36 Uznesením zo 17. októbra 2000 predseda Súdneho dvora vyhovel tejto žiadosti za použitia článku 47 tretieho odseku Štatútu Súdneho dvora ES a článku 82a ods. 1 prvého pododseku písm. a) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

37 Súd prvého stupňa rozsudkom zo 17. januára 2002, Rica Foods/Komisia zamietol žalobu T-47/00 ako nedôvodnú (Zb. s. II-113).

O žalobe

38 Na podporu svojej žaloby o neplatnosť napadnutého nariadenia Holandské kráľovstvo uvádza štyri žalobné dôvody založené postupne:

— na porušení článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKT, z dôvodu, že formulujúc článok 1 napadnutého nariadenia Komisia vychádzala zo zjavne nesprávneho posúdenia skutočností, čo sa týka cukru, alebo prinajmenšom zneužila svoju právomoc zaviesť ochranné opatrenia,

— na porušení rovnakého ustanovenia z dôvodu, že formulujúc článok 2 napadnutého nariadenia Komisia vychádzala zo zjavne nesprávneho posúdenia, čo sa týka zmesí kakaa a cukru, alebo prinajmenšom zneužila svoju právomoc zaviesť ochranné opatrenia,

— na porušení povinnosti odôvodnenia uvedenej v článku 253 ES z dôvodu, že odôvodnenie nariadenia je nedostatočné, protirečivé a sčasti nezrozumiteľné,

— na porušení článku 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ z dôvodu, že Komisia v článku 1 napadnutého nariadenia uviedla, že dovozné ceny cukru kumulujúceho pôvod ES/ZKÚ za doložky C.I.F. nemajú byť nižšie ako intervenčné ceny ES uplatniteľné na cukor.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ a týkajúcom sa cenového minima zavedeného pre cukor

Argumentácia účastníkov konania

39 Svojím prvým žalobným dôvodom holandská vláda tvrdí, že čo sa týka dovozu cukru kumulujúceho pôvod ES/ZKÚ, Komisia vykonala zjavne nesprávne posúdenie skutočností, než prijala záver o potrebe prijať ochranné opatrenia a zneužila svoju právomoc z dôvodu skutočnosti, že predmetné opatrenia mali zjavne za cieľ ochraňovať európskych výrobcov cukru proti akejkoľvek potenciálnej konkurencii nekvótovaných dovozov pochádzajúcich zo ZKÚ.

40 Podľa holandskej vlády majú ochranné opatrenia vo vzťahu k obvykle uplatniteľnej obchodnej úprave povahu výnimky. Komisii teda prislúcha preukázať existenciu výnimočnej situácie vyžadujúcej si takéto opatrenia na základe vecných kritérií posúdenia uvedených v článku 109 rozhodnutia ZKÚ. V tomto prípade však tomu tak nebolo.

41 Prvý žalobný dôvod obsahuje šesť častí.

42 Po prvé holandská vláda tvrdí, že množstvá cukru dovezené zo ZKÚ, ktoré sa podľa štatistík vypracovaných Štatistickým úradom Európskych spoločenstiev (Eurostat) zvýšili na približne 45 000 ton v roku 1999, čo je menej ako 0,4 % výroby Spoločenstva a iba o málo menej ako 3 % zvýhodnených dovozov pochádzajúcich zo ZKÚ a Indie, nemohli predstavovať nebezpečenstvo poškodenia spoločnej organizácie trhu s cukrom.

43 Po druhé holandská vláda tvrdí, že Komisia nepredložila dôkaz o tom, že cukor pochádzajúci zo ZKÚ bol v Spoločenstve predávaný za nižšiu cenu ako intervenčná cena.

44 Po tretie holandská vláda poznamenáva, že celková výroba cukru v Spoločenstve sa z roka na rok mení o viac ako o milión ton. Rovnako kolíše spotreba, teda výrok, podľa ktorého každé dodatočné množstvo dovezené zo ZKÚ vedie k vývozu zodpovedajúceho množstva, je založený na hrubom zjednodušení alebo na nepochopení skutočnosti. V každom prípade, dokonca ak by bol konštatovaný

zodpovedajúci nárast subvencovaných vývozov, dôsledky, ktoré by z toho mohli vyplývať pre rozpočet Spoločenstva by podľa holandskej vlády nepredstavovali relevantný dôvod spôsobilý odôvodniť prijatie ochranných opatrení v zmysle článku 109 rozhodnutia ZKT, pretože tieto dôsledky by boli vlastné každému systému založenému na slobode dovozu.

45 Po štvrté holandská vláda tvrdí, že sporné dovozy cukru nevytvárajú pre Spoločenstvo ťažkosti vo vzťahu k jeho záväzkom vyplývajúcim z dohôd WTO. Vychádzajúc z uznesenia predsedu Súdu prvého stupňa z 30. apríla 1999, Emesa Sugar/Komisia (T-44/98 R II, Zb. s. II-1427, bod 107), poznamenáva, že Spoločenstvo disponuje dostatočným manévrovacím priestorom pre to, aby čelilo zvýšeniu dovozov cukru pochádzajúceho zo ZKÚ až do roku 2000.

46 Po piate holandská vláda pochybuje, či Komisia, prijímajúc napadnuté nariadenie, zamýšľala zaviesť redukciu výrobných kvót. V každom prípade, potreba tejto redukcie nebola vyvolaná samotnými dovozmi sporného cukru.

47 Na záver táto vláda tvrdí, že nie je preukázané, že sporné dovozy cukru spôsobili výrobcom v Spoločenstve ujmu. V prvom rade vývozné náhrady boli financované Európskym poľnohospodárskym usmerňovacím a záručným fondom (EPUZF), a nie európskymi výrobcami. Následne v roku 1999 bol cukor predávaný výrobcom ZKÚ za cenu rovnajúcu sa približne dvojnásobku ceny na svetovom trhu, čo umožnilo výrobcom Spoločenstva dosahovať značné zisky. Nakoniec, Komisia nepreukázala, že každá dovezená tona zo ZKÚ viedla k zodpovedajúcemu úbytku predajov realizovaných výrobcami Spoločenstva.

48 Komisia odpovedá, že podľa údajov uverejnených Eurostatom, celkové množstvo dovozov cukru pôvodom zo ZKÚ sa zvýšilo na 10 251,7 ton v roku 1997 a na 43 948,4 ton medzi januárom a októbrom 1999, čo je zvýšenie o 328 %, okrem čoho tiež bola konštatovaná akcelerácia zvýšenia dovozov medzi mesiacmi august a október. Veľká väčšina týchto dovozov sa týkala cukru požívajúceho výhodu kumulácie pôvodu ES/ZKÚ.

49 Podľa Komisie takéto zvýšenie dovozov môže spôsobiť vážnu destabilizáciu fungovania spoločnej organizácie trhu s cukrom. Berúc do úvahy celkovú prebytkovú situáciu na trhu, dovoz určitého množstva cukru mal za následok zabránenie odbytu rovnakého množstva cukru Spoločenstva na trhu Spoločenstva, ktorý preto musel byť predmetom vývozu, ktorý so sebou prinášal náklady tak pre rozpočet Spoločenstva, ako aj pre výrobcov cukru, ktorí prispievajú na financovanie vývozných náhrad.

50 Podľa Komisie každý dodatočný dovoz cukru, dokonca malého množstva, je spôsobilý destabilizovať trh. V určitom momente by Spoločenstvo mohlo byť z dôvodu zvyšovania dovozov nútené redukovať výrobné kvóty, čo by odporovalo zásadám a cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky. Komisia odkazuje v tomto ohľade na rozsudok z 8. februára 2000, Emesa Sugar (C-17/98, Zb. s. I-675, bod 56).

51 Predaj dovážaných tovarov za ceny nižšie ako intervenčné ceny komplikoval dôsledky zvýšenia dovozov, keďže výrobcovia zo Spoločenstva nemohli ponúknuť ich cukor za nižšiu cenu, pretože museli zaplatiť minimálnu cenu za nakupovanú cukrovú repu podľa článku 6 nariadenia č. 2038/1999. Komisia mohla teda dôvodne, bez toho aby to konštatovala ako fakt, mať podozrenie, že podniky zo ZKÚ kupovali

cukor C za cenu, aká je na svetovom trhu, a dovážali ho do Spoločenstva za ceny nižšie, ako sú intervenčné ceny.

52 Komisia rovnako tvrdí, že spoločná organizácia trhu zaviedla kvóty na výrobu, tak pre cukor, ktorý bude skonzumovaný na trhu Spoločenstva (cukor A), ako aj pre cukor, ktorý môže byť vyvezený s náhradami (cukor A a B). Podľa Komisie, pokiaľ výrobcovia cukru nemôžu odpredať cukor A na trhu Spoločenstva, snažia sa tento vyviezť v rámci nevyhnutne subvencovaných vývozov. Iné riešenie by bolo v skladovaní cukru, ale už niekoľko rokov cukor nie je viac ponúkaný v rámci intervencií a Komisia odstúpila od tohto postupu, berúc do úvahy jeho náklady pre rozpočet Spoločenstva.

53 Čo sa týka rešpektovania povinností dojednaných v rámci WTO, Komisia odkazuje na bod 56 už citovaného rozsudku Emesa Sugar.

54 Nakoniec, pokiaľ ide o škodlivé dôsledky pre podnikateľov Spoločenstva, Komisia odkazujúc na bod 56 už citovaného rozsudku Emesa Sugar a na bod 88 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer v tejto veci, poznamenáva, že vývozné náhrady nie sú všetky financované EPUZF, keďže ich podstatná časť ide na náklady výrobcov Spoločenstva. Hoci je pravdou, že určití výrobcovia Spoločenstva môžu mať výhody z „predaja cukru C výrobcom zo ZKÚ, táto skutočnosť nemôže podľa Komisie kompenzovať ujmu spôsobenú celému odvetviu.

55 Španielska vláda bráni rovnakú pozíciu ako Komisia. Poznamenáva, že podstatný nárast dovozov cukru pôvodom zo ZKÚ od roku 1997 je dôsledkom revízie

rozhodnutia ZKÚ, ktoré obmedzilo dovozy tovarov kumulujúcich pôvod AKT/ZKÚ pri oslobodení od cla do Spoločenstva. Podniky odvetvia informované o tejto perspektíve od zverejnenia návrhu na revíziu v roku 1996 sa presmerovali na tovary kumulujúce pôvod ES/ZKÚ, ktorých sa táto revízia netýkala. Prijaté ochranné opatrenia by tak mali za cieľ ochranu záujmov výrobcov Spoločenstva v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, bez ovplyvnenia ekonomiky ZKÚ, keďže tieto sa netýkajú cukru vyrobeného v týchto krajinách.

56 Španielska vláda rovnako poznamenáva, že roku 1999 bola cena cukru na svetovom trhu 242 eur za tonu, hoci v Španielsku bol cukor predávaný za 775 eur za tonu. Výrobcovia zo ZKÚ mali takto ziskovú maržu 533 eur na tonu cukru, ktorý vyvážali pri oslobodení od cla do Spoločenstva. Mohli teda kupovať cukor C a následne po minimálnom spracovaní, vyhnúc sa úhrade dovozného cla, získavať z toho mimoriadny zisk.

57 Okrem toho španielska vláda, pripomínajúc, že predmetný cukor nepochádza z odrôd pestovaných v ZKÚ, poznamenáva, že rozhodnutie ZKÚ bolo prijaté s cieľom rozvoja týchto území. Tieto krajiny teda nezískavajú žiadnu výhodu pridanej hodnoty získavanej zo spracovateľských operácií, od ktorých závisí kumulácia pôvodu ES/ZKÚ, keďže minimálne spracovanie, ktoré je vykonávané v praxi by nevytváralo pracovné miesta a nezvýhodňovalo tak rozvoj týchto ZKÚ.

Posúdenie Súdnym dvorom

58 Na úvod je potrebné pripomenúť, že inštitúcie Spoločenstva disponujú pri uplatnení článku 109 rozhodnutia ZKÚ širokou mierou voľnej úvahy (pozri v tomto zmysle

rozsudky z 11. februára 1999 Antillean Rice Mills a i./Komisia, C-390/95 P, Zb. s. I-769, bod 48, a z 22. novembra 2001, Holandsko/Rada, C-110/97, Zb. s. I-8763, bod 61; rovnako ako Holandsko/Rada, C-301/97, Zb. s. I-8853, bod 73).

59 Za týchto podmienok prislúcha sudcovi Spoločenstva obmedziť sa na skúmanie, či výkon tejto právomoci nie je postihnutý zjavnou vadou alebo zneužitím právomoci alebo či inštitúcie Spoločenstva neprekročili zjavne hranice svojej voľnej úvahy (pozri rozsudky Antillean Rice Mills a i./Komisia, už citovaný, bod 48; Holandsko/Rada, C-110/97, už citovaný, bod 62, a Holandsko/Rada, C-301/97, už citovaný, bod 74).

60 Toto obmedzenie intenzity preskúmania sudcu Spoločenstva je osobitne namieste, pokiaľ sú inštitúcie Spoločenstva spôsobilé vykonávať arbitráž medzi rozdielnymi záujmami a uskutočňovať voľbu v rámci politického výberu spadajúceho do ich zodpovednosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Emesa Sugar, už citovaný, bod 53).

61 Podľa znenia článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ Komisia „môže" prijať ochranné opatrenia, „pokiaľ uplatnenie [tohto rozhodnutia] bude mať za následok závažné poruchy v odvetví hospodárskej činnosti Spoločenstva alebo niektorého alebo viacerých členských štátov, alebo bude ohrozovať ich vonkajšiu finančnú stabilitu" [*neoficiálny preklad*], alebo „[ak] sa náhle objavia ťažkosti, z ktorých bude hroziť zhoršenie v odvetví činnosti Spoločenstva alebo niektorého z jeho regiónov" [*neoficiálny preklad*]. Súdny dvor konštatoval v bode 47 už citovaného rozsudku Antillean Rice Mills a i./Komisia, že v prípade prvej situácie uvádzanej v predmetnom odseku musí byť preukázaná existencia príčinnej súvislosti, keďže účelom ochranných opatrení je odstrániť alebo zmierniť ťažkosti vzniknuté v predmetnom odvetví a že naopak, čo sa týka prípadu druhej situácie, nevyžaduje sa, aby ťažkosti odôvodňujúce zavedenie ochranných opatrení vyplývali z uplatňovania rozhodnutia ZKÚ.

62 Komisia založila napadnuté nariadenie na druhom prípade situácie uvádzanej v článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ. Nakoniec z prvého odôvodnenia tohto nariadenia vyplýva, že Komisia prijala sporné ochranné opatrenie, keďže „vznikli v posledných mesiacoch ťažkosti prinášajúce nebezpečenstvo značného poškodenia odvetvia cukru v Spoločenstve" [*neoficiálny preklad*].

63 Z druhého a piateho odôvodnenia predmetného nariadenia podrobnejšie vyplýva, že uchýlenie sa k článku 109 rozhodnutia ZKÚ bolo odôvodnené skutočnosťou, že dovozy cukru a zmesí kumulujúcich pôvod ES/ZKÚ prinášali nebezpečenstvo značného poškodenia fungovania spoločnej organizácie trhu v odvetví cukru a veľmi škodlivých dôsledkov pre podnikateľov Spoločenstva v tomto odvetví.

64 Prvý žalobný dôvod obsahuje šesť častí, z ktorých prvých päť sa v podstate týka existencie nebezpečenstva poškodenia spoločnej organizácie trhu s cukrom a v šiestej ide o nebezpečenstvo škodlivých dôsledkov pre podnikateľov Spoločenstva.

O existencii nebezpečenstva poškodenia spoločnej organizácie trhu s cukrom

65 V prvom rade holandská vláda tvrdí, že s ohľadom na minimálne množstvá cukru dovezeného v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ neexistovali žiadne ťažkosti v zmysle článku 109, ods. 1 rozhodnutia ZKÚ.

66 V tomto bode z prvého a tretieho odôvodnenia napadnutého nariadenia vyplýva, že Komisia konštatovala existenciu „veľmi prudkého nárastu" [*neoficiálny preklad*] dovozov cukru pochádzajúceho zo ZKÚ v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ od roku 1997 a že fungovanie spoločnej organizácie trhu mohlo byť ohrozené touto skutočnosťou hroziacou „značnou destabilizáciou". Tretie odôvodnenie tohto nariadenia v tejto súvislosti uvádza:

„Spotreba cukru na trhu Spoločenstva je nemenná, takže každý dovoz cukru do Spoločenstva za cenu nižšiu ako intervenčnú cenu presúva na vývoz zodpovedajúce množstvo cukru Spoločenstva, ktorý nemôže byť odpredaný na tomto trhu; náhrady za tento cukor sú platené na náklady rozpočtu Spoločenstva (k dnešnému dňu približne 520 eur za tonu). Tieto vývozy sú obmedzené v ich objeme dohodami GATT: tieto dovozy tiež redukujú možnosť exportovať cukor v rámci kvóty; pre reagovanie na toto bude musieť byť zamýšľaná redukcia výrobných kvót Spoločenstva."

67 Je potrebné pripomenúť, ako to Súdny dvor poznamenal v bode 56 už citovaného rozsudku Emesa Sugar, že už v roku 1997 existoval prebytok výroby cukru Spoločenstva z cukrovej repy v porovnaní s množstvom spotrebovaným v Spoločenstve, ku ktorému sa pridávali dovozy cukru z cukrovej trstiny pôvodom zo štátov AKT ako reakcia na špecifický dopyt po tomto tovare a povinnosť Spoločenstva dovážať určité množstvo cukru z tretích krajín v zmysle dohôd WTO. Navyše Spoločenstvo bolo rovnako povinné subvencovať vývozy cukru vo forme vývozných náhrad a v rozsahu predmetných dohôd. Za týchto podmienok, berúc do úvahy prudký nárast dovozov cukru pochádzajúcich zo ZKÚ od roku 1997, sa Komisia mohla dôvodne domnievať, že každé dodatočné množstvo tohto tovaru, dokonca minimálne, vzhľadom na výrobu Spoločenstva, vstupujúce na trh Spoločenstva, bude nútiť inštitúcie Spoločenstva zvýšiť sumu vývozných subvencií v rámci vyššie uvedených medzí, alebo redukovať kvóty európskych výrobcov, čo by poškodilo spoločnú organizáciu trhu s cukrom, ktorej rovnováha je už teraz nestála, a bolo v rozpore s cieľmi spoločnej poľnohospodárskej politiky.

68 Holandská vláda teda nepreukázala, že Komisia sa dopustila zjavného nesprávneho posúdenia, keď prijala záver, že dovozy cukru pochádzajúce zo ZKÚ medzi rokmi 1997 a 1999 prudko vzrástli a že tento vzrast, hoci minimálny s ohľadom na výrobu Spoločenstva predstavuje „ťažkosti" v zmysle článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ.

69 Následne prvá časť prvého žalobného dôvodu musí byť odmietnutá ako nedôvodná.

70 Po druhé z tretieho odôvodnenia napadnutého nariadenia vyplýva, že „každý dovoz cukru do Spoločenstva za cenu nižšiu ako intervenčnú cenu presúva na vývoz zodpovedajúce množstvo cukru Spoločenstva, ktorý nemôže byť odpredaný na tomto trhu" [*neoficiálny preklad*].

71 Ako to teda poznamenáva holandská vláda, Komisia nepreukázala, že dovozy cukru pochádzajúceho zo ZKÚ sa uskutočňovali za cenu nižšiu ako intervenčná cena na trhu Spoločenstva. Komisia vo svojich písomných vyjadreniach sama priznala, že v tomto ohľade vychádzala z „podozrení".

72 Táto okolnosť však nespochybňuje platnosť napadnutého nariadenia s ohľadom na dôvody uvádzané v druhom, treťom a piatom odôvodnení, týkajúce sa na jednej strane nebezpečenstva poškodenia fungovania spoločnej organizácie trhu s cukrom a na druhej strane ujmy, ktorú sporné dovozy mohli spôsobiť podnikateľom Spoločenstva v odvetví cukru.

73 Nakoniec, dokonca za predpokladu, že predmetné dovozy by neboli vykonané za cenu nižšiu ako intervenčná cena, Komisia dostatočne odôvodnila sporné ochranné opatrenie, poznamenávajúc, že s ohľadom na stabilitu spotreby cukru v Spoločenstve, stúpajúci nárast dovozov cukru pôvodom zo ZKÚ mohol spôsobiť nárast objemu subvencovaných vývozov, prenášajúci sa na nárast nákladov spojených s týmito vývozmi a následne na kvótovanie na náklady výrobcov Spoločenstva a znižovanie výrobných kvót Spoločenstva. Tieto ťažkosti, ako to Súdny dvor už uviedol v bodoch 40 a 56 svojho už citovaného rozsudku Emesa Sugar, sú povahy poškodzujúcej spoločnú organizáciu trhu s cukrom.

74 Druhá časť prvého žalobného dôvodu musí byť potom odmietnutá ako nedôvodná.

75 Po tretie holandská vláda namieta voči tvrdeniu Komisie, obsiahnutému v treťom odôvodnení napadnutého nariadenia, podľa ktorého každý dodatočný dovoz cukru „presúva na vývoz zodpovedajúce množstvo cukru Spoločenstva, ktorý nemôže byť odpredaný na tomto trhu", keďže tak výroba, ako aj spotreba cukru v Spoločenstve z roka na rok kolíše. Holandská vláda rovnako spochybňuje skutočnosť, že predmetné vývozy sú subvencované.

76 V tomto ohľade stačí pripomenúť, že výroba Spoločenstva je vyššia ako spotreba cukru v Spoločenstve, čo holandská vláda nepopiera, a že Spoločenstvo je navyše povinné dovážať určité množstvo cukru z tretích krajín podľa dohôd WTO (rozsudok Emesa Sugar, už citovaný, bod 56).

77 Berúc do úvahy prebytkovú situáciu na trhu s cukrom v Spoločenstve, okolnosť, že výroba a spotreba cukru v Spoločenstve by sa mohli meniť z roka na rok, je, ako to uviedol generálny advokát v bode 71 svojich návrhov, irelevantná.

78 Konkrétne z dôvodu tejto prebytkovej situácie, každý dodatočný dovoz v režime kumulácie pôvodu ES/ZKÚ zvyšuje prebytok cukru na trhu Spoločenstva a vedie k nárastu subvencovaných vývozov (pozri rozsudok Emesa Sugar, už citovaný, bod 56).

79 V tomto poslednom bode sa Komisia nedopustila zjavného nesprávneho posúdenia, keď prijala záver, že vývozy spôsobené dovozmi cukru pochádzajúceho zo ZKÚ boli subvencovanými vývozmi, keďže dovezený cukor pochádzajúci zo ZKÚ nahradzoval cukor Spoločenstva, ktorý musel byť vyvezený, aby sa zachovala rovnováha spoločnej organizácie trhu.

80 Preto tretia časť prvého žalobného dôvodu musí byť rovnako odmietnutá.

81 Po štvrté holandská vláda tvrdí, že dohody WTO ešte do 1. júla 2000 ponúkali postačujúci manévrovací priestor pre umožnenie sporných dovozov do Spoločenstva.

82 V tomto ohľade je vhodné poznamenať, že dokonca za predpokladu, že by dodatočné vývozy cukru s náhradou, ktoré mohli spôsobiť dovozy cukru pochádzajúceho zo ZKÚ, nedosahovali sumy množstiev určených v dohodách WTO, holandská vláda nepreukázala, že Komisia sa dopustila zjavného nesprávneho posúdenia, berúc do úvahy na jednej strane účel týchto dohôd spočívajúci v postupnom obmedzení vývozných subvencií a na druhej strane berúc do úvahy to, že zvýšené dovozy cukru v režime kumulovania pôvodu ES/ZKÚ zvýšili ako také celkovú sumu vývozných subvencií a ešte pred 1. júlom 2000 mali za následok nebezpečenstvo destabilizácie odvetvia cukru v Spoločenstve, ako to poznamenal Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku zo 14. novembra 2002, Rica Foods a i./Komisia (T-94/00, T-110/00 a T-159/00, Zb. s. II-4677, bod 139).

83 Štvrtá časť prvého žalobného dôvodu musí byť teda odmietnutá.

84 Po piate, pokiaľ ide o pochybnosti vyjadrené holandskou vládou k úmyslu Komisie, pri prijatí napadnutého nariadenia, redukovať výrobné kvóty Spoločenstva, stačí konštatovať, že holandská vláda nepredložila žiadny dôkaz na podporu svojich tvrdení.

85 Piatej časti prvého žalobného dôvodu teda nemožno vyhovieť.

O dôsledkoch pre výrobcov Spoločenstva

86 Z druhého odôvodnenia napadnutého nariadenia vyplýva, že sporné dovozy „prinášajú nebezpečenstvo... veľmi nepriaznivých dôsledkov pre podnikateľov Spoločenstva v odvetví cukru" [*neoficiálny preklad*].

87 V rozpore s tvrdením holandskej vlády na podporu svojej šiestej časti prvého žalobného dôvodu, sa Komisia nedopustila zjavného nesprávneho posúdenia, uvádzajúc tento dôvod pre odôvodnenie prijatia sporného ochranného opatrenia.

88 V skutočnosti hneď na úvod je evidentné, že poškodenie alebo hrozba poškodenia spoločnej organizácie trhu môžu vyvolať potrebu redukovania výrobných kvót, a tak priamo ovplyvniť príjmy výrobcov Spoločenstva.

89 Následne vývozné náhrady sú financované z veľkej časti výrobcami Spoločenstva prostredníctvom kvótovania výroby určovanej každý rok Komisiou. Ako teda vyplýva z bodu 78 tohto rozsudku, Komisia sa mohla legitímne domnievať, že dovozy hrozia mať za následok nárast objemu subvencovaných vývozov a následne zvýšenie kvótovania výroby na náklady výrobcov Spoločenstva.

90 Nakoniec, dokonca za predpokladu že určití výrobcovia by mohli, ako to tvrdí holandská vláda dosahovať značný zisk z predaja cukru C podnikateľom zo ZKÚ

účtovaním ceny značne vyššej, ako je cena na svetovom trhu, toto tvrdenie, ktoré sa nezakladá na žiadnom konkrétnom dôkaze, nie je povahy spochybňujúcej posúdenie Komisie, podľa ktorého sporné dovozy prinášali nebezpečenstvo poškodenia odvetvia cukru, spôsobilé konkrétne mať za následok nárast sumy vývozných subvencií alebo redukciu výrobných kvót.

91 Šiesta časť prvého žalobného dôvodu teda musí byť odmietnutá ako nedôvodná.

92 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy je potrebné zamietnuť prvý žalobný dôvod.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 109 ods. 1 rozhodnutia ZKÚ a týkajúcom sa mechanizmu colného dohľadu nad dovozmi zmesí kakaa a cukru

Argumentácia účastníkov konania

93 Svojím druhým žalobným dôvodom holandská vláda uvádza, čo sa týka zmesí kakaa a cukru, obdobnú argumentáciu, ako je argumentácia uvádzaná na podporu prvého žalobného dôvodu.

94 Hneď na úvod Komisii vytýka, že nepreukázala, že dovozy mimoriadne obmedzených množstiev zmesí, ktoré v priebehu roku 1999 nevykazovali tendenciu nárastu, odôvodňovali prijatie sporného ochranného opatrenia.

95 Následne tvrdenie v štvrtom odôvodnení napadnutého nariadenia, podľa ktorého tieto zmesi sú dovážané „za ceny nižšie ako ceny, za ktoré výrobcovia Spoločenstva môžu predávať porovnateľné tovary" [*neoficiálny preklad*], nebolo podoprené žiadnym dôkazom.

96 Holandská vláda rovnako uvádza, že spoločná organizácia trhu s cukrom by nemohla byť poškodená dovozmi zmesí, pretože podľa článku 1 ods. 1 nariadenia č. 2038/1999 kakao nespadá pod predmetnú spoločnú organizáciu.

97 Nakoniec, hoci mechanizmus colného dohľadu predstavuje relatívne mierne opatrenie, pokiaľ sa colné orgány neuchyľujú k výkonu paralyzujúcich kontrol, jeho účel je v zhromažďovaní informácií s cieľom určiť, či predmetné dovozy môžu poškodiť trh. Úlohou ochranného opatrenia je riešiť existujúci problém a nie určiť skutočnosti spôsobilé odôvodniť takéto opatrenie. Následne Komisia môže byť obviňovaná zo zneužitia právomocí.

98 Komisia odpovedá, že pre zmesi cukru a kakaa sa obmedzila na zavedenie mechanizmu dohľadu, ktorý jej umožňuje zber údajov týkajúcich sa vývoja dovážaných množstiev a obvyklých cien, pri absencii dovozných licencií požadovaných pre predmetné tovary. Hoci je nesporné, že kakao nepatrí do spoločnej organizácie trhu, je evidentné, že predmetné zmesi obsahujú veľmi vysoký podiel

cukru. Dovozy zmesí pochádzajúce zo ZKÚ teda mohli mať pre výrobcov cukru škodlivé dôsledky na predaj cukru výrobcom týchto zmesí v Spoločenstve.

99 Čo sa týka obvyklej ceny, Komisia opakuje argumentáciu, podľa ktorej dovozy za ceny nižšie ako intervenčné ceny majú za následok nekalú súťaž poškodzujúcu výrobcov Spoločenstva, pretože títo nemôžu ponúknuť svoj cukor za cenu nižšiu, keďže sú povinní platiť minimálnu cenu za cukrovú repu, ktorú nakupujú.

100 Španielska vláda preberá tvrdenia uvedené Komisiou. Dodáva, pokiaľ ide o námietku založenú na zneužití právomoci, že táto je vyvrátená skutočnosťami a nezakladá sa na žiadnom objektívnom, relevantnom a súhlasnom dôkaze.

Posúdenie Súdnym dvorom

101 V zmysle článku 2 napadnutého nariadenia uvádzanie zmesí cukru a kakaa pochádzajúcich zo ZKÚ do voľného obehu podlieha mechanizmu dohľadu, ktorý, ako vyplýva z deviateho odôvodnenia predmetného nariadenia, by mal Komisii umožňovať „sledovať vhodnou metódou vývoj týchto dovozov na úrovni ich množstiev a cien, bez vytvárania akéhokoľvek dodatočného administratívneho bremena na strane podnikateľov“ [*neoficiálny preklad*].

102 Hoci je pravdou, že zmesi nepatria do spoločnej organizácie trhu s cukrom, ako to vyplýva z článku 1 ods. 1 nariadenia č. 2038/1999, nárast dovozov týchto tovarov pochádzajúcich zo ZKÚ, všeobecne s vysokým obsahom cukru, predstavoval napriek tomu nebezpečenstvo poškodenia fungovania spoločnej organizácie trhu v odvetví

cukru, keďže tieto dovozy mohli ovplyvniť možnosť výrobcov Spoločenstva predať cukor výrobcom týchto zmesí v Spoločenstve.

103 Okrem toho, dokonca ak by nebolo preukázané, že sporné dovozy boli vykonávané za ceny nižšie ako ceny, ktoré by mohli byť účtované výrobcami Spoločenstva, majúc tak za následok nekalú súťaž poškodzujúcu výrobcov Spoločenstva, Komisia sa mohla bez dopustenia sa zjavnej chyby domnievať, že tieto dovozy prinášajú nebezpečenstvo poškodenia fungovania spoločnej organizácie trhu s cukrom, ako to už bolo uvedené na margo dovozov cukru v bode 67 tohto rozsudku.

104 Nakoniec holandská vláda nepredložila žiadny objektívny, relevantný a súhlasný dôkaz spôsobilý preukázať v danom prípade existenciu zneužitia právomocí.

105 Preto druhý žalobný dôvod musí byť zamietnutý ako nedôvodný.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

Argumentácia účastníkov konania

106 Svojím tretím žalobným dôvodom holandská vláda uvádza, že odôvodnenie napadnutého nariadenia, ako vyplýva z prvého až piateho odôvodnenia, je nedostatočné. Toto nariadenie, ktorého odôvodnenie je stručné, neobsahuje uvedenie žiadneho konkrétneho dôkazu, okrem dôvodov a účinkov uvádzaných tvrdených „ťažkostí".

107 Navyše toto odôvodnenie je rozporuplné v tom zmysle, že nemôže uvádzať v treťom odôvodnení napadnutého nariadenia, že dodatočné dovozy vedú k dodatočným subvencovaným dovozom zaťažujúcim rozpočet Spoločenstva a v štvrtom odôvodnení toho istého nariadenia, že dodatočné náklady, ktoré by mohli byť vytýkané dovozom pochádzajúcim zo ZKÚ, sú v plnom rozsahu na náklady výrobcov.

108 Nakoniec tvrdenie obsiahnuté v tomto treťom odôvodnení, podľa ktorého každý dovoz cukru za cenu nižšiu ako intervenčná cena má za následok dodatočné náklady pre rozpočet Spoločenstva, je nezrozumiteľné.

109 Komisia poznamenáva, že podľa judikatúry Súdneho dvora odôvodnenie nariadenia musí byť prispôsobené povahe predmetného aktu a uvádzať jasným a jednoznačným spôsobom dôvody sledované inštitúciou — autorom aktu. Preto nemožno požadovať, aby odôvodnenie uvádzalo viac alebo menej úplné špecifické posúdenie skutkového stavu. Komisia mohla odôvodniť napadnuté nariadenie stručným, ale dostačujúcim spôsobom: prvé odôvodnenie uvádza ťažkosti, ktoré vznikli na trhu Spoločenstva s cukrom, ďalšie odôvodnenia uvádzajú podrobne dôvody, pre ktoré by tieto ťažkosti mohli mať za následok zhoršenie situácie na trhu, nakoniec, povaha vybraných opatrení je podrobne odôvodnená. Odôvodnenie napadnutého nariadenia teda dostatočne umožňuje Súdnemu dvoru vykonávať svoje súdne preskúmanie.

110 Okrem toho tretie a štvrté odôvodnenie napadnutého nariadenia nie sú v rozpore, nárast dovozov cukru pôvodom zo ZKÚ by mohol mať za následok náklady pre výrobcov cukru Spoločenstva, predstavujúc tiež záťaž pre rozpočet Spoločenstva.

111 Nakoniec to isté tretie odôvodnenie je úplne pochopiteľné: dovozy cukru za ceny nižšie ako intervenčné ceny by spôsobili vznik nekalej súťaže na úkor výrobcov Spoločenstva, keďže títo nie sú schopní predávať porovnateľné množstvo cukru na trhu Spoločenstva, tak aby tento cukor nemusel byť vyvážaný oproti úhrade náhrad zaťažujúcich rozpočet Spoločenstva.

112 Španielska vláda bráni rovnakú pozíciu ako Komisia. Dodáva, že podľa judikatúry Súdneho dvora, pri existencii, ako v danom prípade, aktu so všeobecnými účinkami, sa odôvodnenie môže obmedziť na uvedenie na jednej strane celkovej situácie, ktorá viedla k jeho prijatiu, a na druhej strane všeobecných cieľov, ktoré navrhuje jeho autor dosiahnuť. Pokiaľ napadnutý akt spadá do podstaty cieľov sledovaných príslušnou inštitúciou, bolo by zbytočné vyžadovať špecifické odôvodnenie rôznych vykonaných technických volieb. Táto pozícia by bola o to dôvodnejšia, že v danom prípade inštitúcie Spoločenstva disponujú širokou mierou voľnej úvahy, čo sa týka prostriedkov potrebných pre realizáciu celkovej politiky.

Posúdenie Súdnym dvorom

113 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry odôvodnenie vyžadované podľa článku 253 ES musí byť prispôsobené povahe predmetného aktu a musí uvádzať jasným a jednoznačným spôsobom úvahy inštitúcie, autora aktu, spôsobom umožňujúcim dotknutým subjektom spoznať odôvodnenie prijatého opatrenia a súdu Spoločenstva vykonávať svoje preskúmanie. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, pretože otázka, či odôvodnenie spĺňa požiadavky článku 253 ES, musí byť posudzovaná s ohľadom nielen na jeho znenie, ale tiež na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich predmetnú oblasť (pozri najmä rozsudky zo 4. februára 1997, Belgicko a Nemecko/Komisia, C-9/95, C-23/95 a C-156/95, Zb. s. I-645, bod 44, a z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 63).

114 V danom prípade, ako to bolo pripomenuté v bodoch 28 až 30 tohto rozsudku, prijatiu napadnutého nariadenia predchádzalo rokovanie medzi Komisiou, Holandským kráľovstvom a inými členskými štátmi.

115 Čo sa týka obsahu aktu, je nutné konštatovať, že od prvého po piate odôvodnenie napadnutého nariadenia Komisia uvádzala ťažkosti vzniknuté na trhu Spoločenstva s cukrom, dôvody, pre ktoré tieto ťažkosti mohli mať za následok poškodenie fungovania spoločnej organizácie trhu a škodlivé dôsledky pre podnikateľov Spoločenstva. Navyše táto inštitúcia predložila v ôsmom a deviatom odôvodnení predmetného nariadenia dôvody, ktoré viedli k určeniu minimálnej dovoznej ceny pre cukor pôvodu ES/ZKÚ a podriadeniu dovozov zmesí konaniu o dohľade Spoločenstva.

116 Okrem toho, ako to poznamenala Komisia, tvrdenia obsiahnuté v treťom a štvrtom odôvodnení napadnutého nariadenia nie sú vôbec navzájom odporujúce, keďže rastúce dovozy cukru pôvodom zo ZKÚ môžu naraz zaťažovať rozpočet Spoločenstva a zvyšovať náklady výrobcov cukru v Spoločenstve.

117 Nakoniec tretie odôvodnenie napadnutého nariadenia nevykazuje osobitné ťažkosti pre pochopenie, pretože vyplýva z úvah uvedených v odpovedi na prvý žalobný dôvod a konkrétne v bodoch 66 až 74 tohto rozsudku.

118 Následne tretí žalobný dôvod musí byť zamietnutý ako nedôvodný.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ

Argumentácia účastníkov konania

119 Svojím štvrtým žalobným dôvodom holandská vláda vytýka Komisii, že umiestnila dovozcov cukru pochádzajúceho zo ZKÚ do nevýhodnej situácie v porovnaní so situáciou podnikateľov Spoločenstva, keď uviedla, že dovozná cena za doložky C.I.F. netto tovar nemôže byť nižšia ako intervenčná cena. Na rozdiel od týchto, dovozcovia cukru pochádzajúceho zo ZKÚ musia k intervenčnej cene pridať dopravné náklady tovarov v rámci Spoločenstva, ako aj náklady manipulácie a uskladnenia, ktoré sú obzvlášť vysoké, keďže lode zabezpečujúce námorné spojenie z holandských ZKÚ zásobujú iba prístavy severnej Európy. Za týchto podmienok podnikatelia ZKÚ nie sú schopní konkurovať podnikateľom Spoločenstva.

120 Podľa holandskej vlády, pokiaľ by v každom prípade bolo potrebné určiť cenové minimum pre cukor dovezený zo ZKÚ, bolo by v súlade so zásadou proporcionality skôr určiť minimálnu predajnú cenu, ako minimálnu dovoznú cenu. Tým, že Komisia nepristúpila na toto riešenie, porušila článok 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ.

121 Komisia odpovedá, že ochrana výrobcov Spoločenstva sama osebe neodporuje zásade proporcionality (pozri rozsudok Antillean Rice Mills a i./Komisia, už citovaný, bod 54).

122 Podľa Komisie uložené opatrenia nejdú nad rámec toho, čo je potrebné pre zabezpečenie tejto ochrany. Zavedenie minimálnej dovoznej ceny zabezpečuje rovnosť medzi výrobcami Spoločenstva a výrobcami ZKÚ v oblasti hospodárskej súťaže bez toho, aby bránilo prístupu cukru pochádzajúceho zo ZKÚ na trh Spoločenstva.

123 Komisia v tomto ohľade poznamenáva, že podľa článku 3 nariadenia č. 2039/1999, je každoročne určovaná intervenčná cena pre zóny Spoločenstva, kde výroba nie je deficitná, a odvodená intervenčná cena pre každú zo zón, kde je výroba deficitná. Komisia upresňuje, že táto na druhom mieste uvádzaná cena je vyššia ako intervenčná cena, pretože berie do úvahy dodatočné náklady, ako sú dopravné náklady. Z dôvodu predmetného ochranného opatrenia, pokiaľ sa podnikateľ zo ZKÚ rozhodne vyviezť svoje tovary do prebytkovej zóny Spoločenstva, bude musieť prispôsobiť svoje ceny intervenčnej cene. Pokiaľ sa rozhodne následne predať svoje tovary v deficitnej zóne, bude musieť, ako každý výrobca Spoločenstva, zvýšiť konečnú predajnú cenu s cieľom pokryť dopravné a iné náklady.

124 Španielska vláda zastáva rovnaký názor, že zavedenie minimálnej dovoznej ceny, ktoré je v súlade s článkom 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ zaručuje rovnosť medzi výrobcami Spoločenstva a výrobcami ZKÚ v oblasti hospodárskej súťaže.

Posúdenie Súdnym dvorom

125 Podľa znenia článku 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ:

„[Majú] byť prioritne vybrané opatrenia, ktoré spôsobia minimum porúch vo fungovaní pridruženia a Spoločenstva. Tieto opatrenia nesmú mať dosah presahujúci dosah, ktorý je nevyhnutne nutný pre nápravu ťažkostí, ktoré sa prejavili". [*neoficiálny preklad*]

126 Je potrebné pripomenúť, že čo sa týka zásady proporcionality, s cieľom určiť, či je ustanovenie právneho poriadku Spoločenstva v súlade s touto zásadou, je dôležité overiť, či sú zavádzané opatrenia spôsobilé uskutočniť zamýšľaný cieľ a či nejdú nad rámec toho, čo je potrebné pre ich dosiahnutie (rozsudok Antillean Rice Mills a i./Komisia, už citovaný, bod 52).

127 V danom prípade s cieľom nápravy ťažkostí, ktoré sa prejavili na trhu Spoločenstva, článok 1 napadnutého nariadenia určuje cenové minimum pre dovoz cukru kumulujúceho pôvod ES/ZKÚ, zodpovedajúce „intervenčnej cene uplatniteľnej na predmetné tovary" [*neoficiálny preklad*]. Z ôsmeho odôvodnenia predmetného nariadenia vyplýva, že „toto opatrenie by malo zabezpečiť, aby dovezený cukor nebol predávaný za ceny nižšie, ako sú ceny na trhu Spoločenstva, a umožniť dosiahnuť cieľ vyhnúť sa destabilizačným účinkom týchto dovozov, zabezpečiac na jednej strane podnikateľom ZKÚ dostatočný jednotkový zisk a na druhej strane rešpektovanie poradia priorít zavedeného v prospech tovarov Spoločenstva a v prospech tovarov pochádzajúcich zo ZKÚ Zmluvou ES" [*neoficiálny preklad*].

128 Je potrebné rovnako zdôrazniť, že zo samotnej podstaty ochranného opatrenia vyplýva, že určité dovážané tovary podliehajú v porovnaní s tovarmi Spoločenstva znevýhodnenému režimu (rozsudok Antillean Rice Mills a i./Komisia, už citovaný, bod 54). Za týchto okolností, s cieľom preukázať existenciu porušenia článku 109 ods. 2 rozhodnutia ZKÚ, nestačí tvrdiť, že takéto ochranné opatrenie umiestňuje predmetné dovážané tovary do konkurenčne znevýhodnenej pozície v porovnaní s pozíciou, ktorú požívajú tovary Spoločenstva. Postačuje, naopak, preukázať, že predmetné opatrenie nie je spôsobilé uskutočniť sledovaný cieľ, alebo že ide nad rámec toho, čo je potrebné na tento účel.

129 V tomto ohľade holandská vláda nespochybňuje uchýlenie sa k cenovému minimu ako takému, ale namieta výber vykonaný Komisiou zaviesť minimálnu dovoznú cenu skôr ako minimálnu predajnú cenu cukru, pretože takýto výber umiestňuje podnikateľov ZKÚ v porovnaní s podnikateľmi Spoločenstva do nevýhodnej situácie,

avšak bez predloženia dôkazu a dokonca bez hľadania dôkazu o tom, že tento výber je zjavne nevhodný pre uskutočnenie cieľov sledovaných Komisiou.

130 Ako teda dôvodne poznamenala Komisia a generálny advokát v bodoch 107 až 109 svojich návrhov, stačí konštatovať, že štvrtý žalobný dôvod je založený na mylnom výklade článku 1 ods. 1 napadnutého nariadenia.

131 Nakoniec podľa tohto ustanovenia, pokiaľ je cukor kumulujúci pôvod ES/ZKÚ dovážaný do nedeficitnej zóny Spoločenstva, jeho dovozná cena musí byť rovnaká alebo vyššia ako intervenčná cena a pokiaľ je dovážaný do deficitnej zóny Spoločenstva, jeho dovozná cena musí byť rovnaká alebo vyššia ako odvodená intervenčná cena.

132 Za týchto podmienok, pokiaľ sa podnikateľ zo ZKÚ rozhodne vyvážať svoje tovary do nedeficitnej zóny Spoločenstva, bude musieť vyrovnať svoje ceny s intervenčnou cenou a pokiaľ sa následne rozhodne predávať svoje tovary v deficitnej zóne, bude musieť ako každý výrobca Spoločenstva znášať náklady dopravy svojho tovaru do deficitnej zóny. Naopak, pokiaľ sa podnikateľ zo ZKÚ rozhodne vyvážať svoje tovary do deficitnej zóny Spoločenstva, bude môcť vyrovnať svoje ceny s odvodenou intervenčnou cenou, vyššou ako je intervenčná cena.

133 Keďže štvrtému žalobnému dôvodu tiež nemožno vyhovieť, je potrebné zamietnuť žalobu.

O trovách

134 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Holandské kráľovstvo na náhradu trov konania a Holandské kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania. Podľa odseku 4 toho istého článku Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Holandské kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.

3. Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.

Podpisy